

Wyrok z dnia 24 czerwca 2008 r.

I UK 360/07

Przepisy art. 28 i 29 ustawy z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych (jednolity tekst: Dz.U. z 2007 r. Nr 11, poz. 74 ze zm.) nie mogą stanowić podstawy umorzenia składek na ubezpieczenia społeczne w części finansowanej przez pracowników.

Przewodniczący SSN Romualda Spyt, Sędziowie SN: Katarzyna Gonera, Roman Kuczyński (sprawozdawca).

Sąd Najwyższy, po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w dniu 24 czerwca 2008 r. sprawy z odwołania Alojzego C. przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych-Oddziałowi w C. z udziałem zainteresowanego Tomasza C. o składki, na skutek skargi kasacyjnej organu rentowego od wyroku Sądu Apelacyjnego w Krakowie z dnia 25 kwietnia 2007 r. [...]

u c h y l i ł zaskarżony wyrok i przekazał sprawę Sądowi Apelacyjnemu w Krakowie do ponownego rozpoznania i orzeczenia o kosztach postępowania kasacyjnego.

U z a s a d n i e n i e

W piśmie z dnia 10 października 2003 r. Alojzy C. złożył odwołanie od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych-Oddziału w C. z dnia 12 września 2003 r. odmawiającej mu umorzenia należności z tytułu składek oraz dodatkowo odsetek i kosztów upomnienia: 1. na konto płatnika Alojzego C.: na Fundusz Ubezpieczeń Społecznych za okres od lipca 1999 r. do września 1999 r. oraz od kwietnia 2000 r. do grudnia 2001 r., na Fundusz Ubezpieczenia Zdrowotnego: w okresie od marca 1999 r. do grudnia 1999 r. oraz od stycznia 2000 r. do grudnia 2001 r., na Fundusz Pracy i Fundusz Gwarantowanych Świadczeń Pracowniczych: w okresie od lipca 1999 r. do października 1999 r. oraz od kwietnia 2000 r. do grudnia 2001 r.; 2. na konto Spółki Cywilnej „A.”: na Fundusz Ubezpieczeń Społecznych za okres od marca

1999 r. do grudnia 1999 r. oraz za luty 2000 r., na Fundusz Ubezpieczenia Zdrowotnego: w okresie od marca 1999 r. do grudnia 1999 r. oraz za styczeń 2000 r., na Fundusz Pracy za okres od marca 1999 r. do grudnia 1999 r.

Wyrokiem z dnia 21 czerwca 2005 r. Sąd Okręgowy-Sąd Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w Krakowie zmienił zaskarżoną decyzję, w ten sposób, że umorzył w stosunku do odwołującego się Alojzego C. należności z tytułu składek na: 1) konto płatnika Alojzego C. za rok 1999 na: Fundusz Ubezpieczeń Społecznych za okres od lipca do września 1999 r., Fundusz Ubezpieczenia Zdrowotnego za okres od marca do grudnia 1999 r., Fundusz Pracy za okres od lipca do października 1999 r.; 2) konto płatnika Alojzego C. za okres od 2000 r. do 2001 r. na: Fundusz Ubezpieczeń Społecznych za okres od kwietnia 2000 r. do grudnia 2001 r., Fundusz Ubezpieczenia Zdrowotnego za okres od stycznia 2000 r. do grudnia 2001 r., Fundusz Pracy oraz Fundusz Gwarantowanych Świadczeń Pracowniczych za okres od kwietnia 2000 r. do grudnia 2001 r.; 3) konto „A.” spółki cywilnej Alojzy C. i Tomasz C. za rok 1999 na: Fundusz Ubezpieczeń Społecznych za okres od marca do grudnia 1999 r., Fundusz Ubezpieczenia Zdrowotnego za okres od marca do grudnia 1999 r., Fundusz Pracy za okres od marca do grudnia 1999 r.; 4) konto „A.” spółki cywilnej Alojzy C. i Tomasz C. za rok 2000 na: Fundusz Ubezpieczeń Społecznych za luty 2000 r., Fundusz Ubezpieczenia Zdrowotnego za styczeń 2000 r. wraz z odsetkami i kosztami postępowania.

Od powyższego orzeczenia apelację wniósł organ rentowy, w wyniku której orzeczeniem z dnia 25 kwietnia 2007 r. Sąd Apelacyjny w Krakowie zmienił wyrok Sądu Okręgowego w Krakowie z dnia 25 kwietnia 2007 r., w ten sposób, że z umorzonej kwoty z tytułu zaległych składek nie wyłączył składki finansowanej przez ubezpieczonych na rzecz Funduszu Ubezpieczeń Społecznych w kwocie 13.703,63 zł z odsetkami w wysokości 9.561 zł oraz na rzecz Funduszu Ubezpieczeń Zdrowotnych w kwocie 4.241,90 zł z odsetkami w wysokości 3.001 zł i w tej części oddalił odwołanie.

Od powyższego wyroku skargę kasacyjną wniósł organ rentowy wnioskując o uchylenie go w całości i wydanie orzeczenia co do istoty sprawy w trybie art. 398¹⁶ k.p.c. albo uchylenie zaskarżonego skargą kasacyjną orzeczenia w całości w trybie art. 398¹⁵ k.p.c. i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania Sądowi Apelacyjnemu w Krakowie.

Powyższemu wyrokowi organ rentowy zarzucił naruszenie prawa materialnego, przez błędną wykładnię i niewłaściwe zastosowanie art. 30 w związku z art. 28 i 29 ustawy z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych (jednolity tekst: Dz.U. z 2007 r. Nr 11, poz. 74 ze zm.), poprzez przyjęcie, iż dopuszczalne było umorzenie należności z tytułu składek finansowanych przez ubezpieczonych niebędących płatnikami składek, podczas gdy z niebudzącego wątpliwości interpretacyjnych brzmienia art. 30 ustawy systemowej wynika, iż w zakresie nim regulowanym wyłączone zostało stosowanie art. 28 i 29 tej ustawy.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Rozstrzygnięcie Sądu Apelacyjnego, iż z umorzonej kwoty z tytułu zaległych składek nie wyłącza się składki finansowanej przez ubezpieczonych narusza art. 30 ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych, gdyż z sentencji tego orzeczenia jednoznacznie wynika, iż Sąd drugiej instancji dopuścił możliwość umorzenia składek na ubezpieczenia społeczne finansowanych przez ubezpieczonych niebędących płatnikami składek, do obliczenia, pobrania i odprowadzenia których zobowiązany był Alojzy C. występujący w myśl art. 4 pkt 1 ustawy systemowej w roli ubezpieczonego oraz - w myśl art. 4 pkt 2a i 2d tej ustawy - płatnika składek z dwóch tytułów: jako pracodawca i jako osoba ubezpieczona zobowiązana wyłącznie do opłacenia składek na własne ubezpieczenie społeczne.

Ustawa systemowa przewiduje w przepisie art. 28 i 29 możliwość umarzania należności z tytułu składek na ubezpieczenia społeczne, odraczanie terminu ich płatności, a także rozkładanie tych płatności na raty. Jednakże z literalnego i niebudzącego wątpliwości interpretacyjnych brzmienia art. 30 ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych wynika, iż powyższe regulacje prawne nie znajdują zastosowania w odniesieniu do składek finansowanych przez ubezpieczonych niebędących płatnikami składek. Oznacza to, że wskazanych w tym przepisie składek nie dotyczą ulgi w spłacie należności, tj. umorzenie, rozłożenie na raty i odroczenie terminu płatności. Ze sformułowania o braku zastosowania przepisów o ulgach wynika natomiast, że nie jest dopuszczalne podejmowanie w stosunku do tych składek jakiegokolwiek merytorycznego rozstrzygnięcia na podstawie art. 28 i 29 ustawy systemowej. Każde z tych rozstrzygnięć musiałoby być bowiem oparte na przepisie art. 28, którego zasto-

sowanie zostało wyraźnie wyłączone. Ustawa systemowa wprowadza tym samym swoistą ochronę składek finansowanych przez pracowników.

Sąd Najwyższy podziela pogląd, zgodnie z którym do składek finansowanych przez ubezpieczonych niebędących płatnikami składek nie stosuje się art. 28 i 29 ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych. Oznacza to, iż ani przepis art. 28 powołanej ustawy, ani przepisy rozporządzenia z dnia 31 lipca 2003 r., nie mogą stanowić podstawy do umorzenia składek należnych za zatrudnianych pracowników w części przez nich finansowanej (por. wyrok Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Warszawie z dnia 18 grudnia 2006 r., III SA/Wa 2923/06, LEX nr 306959).

Wobec powyższego Sąd Najwyższy, na podstawie art. 398¹⁵ § 1 k.p.c. orzekł jak w sentencji.

=====